

รายงานการวิเคราะห์ฐานะทางการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2564

เทศบาลนครลำปาง
Lampang City Municipality

บทสรุปผู้บริหาร

ปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีรายได้ จำนวน 733.76 ล้านบาท รายจ่าย (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 775.17 ล้านบาท โดยมีดุลการคลังในงบประมาณเกินดุล จำนวน 29.00 ล้านบาท และขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 70.41 ล้านบาท ทำให้มีงบประมาณขาดดุลการคลัง รวมทั้งสิ้นจำนวน 41.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.34 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยมีประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ประเด็นสำคัญ

- ด้านรายได้ รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 291.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8.59 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.72 ของรายได้ทั้งหมด โดยในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลได้รับจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สูงขึ้น โดยเฉพาะเดือนเมษายน 2564 เนื่องจากมีสัญญาเช่าจำนองอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นอาคารของห้างเซ็นทรัลลำปาง ครบระยะเวลา 10 ปี ซึ่งสัญญาเช่าจำนองมีมูลค่าสูง ประกอบกับเดือนกันยายน 2564 มีการซื้อขายที่ดินของโรงเรียนพงษ์สวัสดิ์วิทยานุเคราะห์ลำปางที่มีมูลค่าสูง เทศบาลจึงได้รับการจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

- ด้านรายจ่าย ในส่วนของรายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 646.43 ล้านบาท ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 81.81 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.49 แยกเป็น งบกลาง จำนวน 131.42 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 7.84 ล้านบาท รายจ่ายประจำ จำนวน 395.29 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 21.24 ล้านบาท และรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 119.72 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 95.21 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 388.45 เนื่องจากการใช้จ่ายค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้น เป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่ที่เข้ารับตำแหน่งในระหว่างปีงบประมาณ 2564 และในส่วนของรายจ่ายพิเศษ (รายจ่ายที่ไม่ต้องนำมาตั้งงบประมาณ) จำนวน 128.74 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 52.11 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.01 แยกเป็น รายจ่ายจากเงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 58.16 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 5.45 ล้านบาท และรายจ่ายจากเงินสะสม จำนวน 70.58 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 57.56 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 442.14 เนื่องจากเทศบาลได้นำเงินสะสมไปจ่ายเป็นเงินเดือน (ฝ่ายประจำ) ในช่วงระยะเวลาที่เทศบาลมีเงินรายได้เข้ามาไม่เพียงพอที่จะจ่ายได้ อีกทั้ง นำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครลำปางและเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครลำปาง รวมถึง จ่ายเป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน ค่าปรับปรุงถนน ท่อระบายน้ำ ทางเท้า และระบบไฟฟ้าส่องสว่าง ฯลฯ ทั้งนี้ เทศบาลได้ดำเนินการตามระเบียบฯ และแนวทางหนังสือสั่งการที่กำหนดไว้

- ด้านดุลการคลัง ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีงบประมาณขาดดุลรวมทั้งสิ้น จำนวน 41.41 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 5.34 ของรายจ่ายทั้งหมด แยกเป็น เกินดุลการคลังในงบประมาณ จำนวน 29.00 ล้านบาท จากการมีรายได้ในงบประมาณสูงกว่ารายจ่ายในงบประมาณ และขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 70.41 ล้านบาท เนื่องจากมีรายจ่ายจากเงินสะสมเป็นจำนวนมาก เทศบาลจึงมีงบประมาณขาดดุลในภาพรวม

- ด้านหนี้สินและภาระหนี้ ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 15.71 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.43 ของรายจ่ายตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 7.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของรายจ่ายตามงบประมาณ สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล ในปีงบประมาณ 2564 มีจำนวน 1 โครงการ ได้แก่ เงินกู้สำนักงานเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2566 จะเป็นการจ่ายชำระปีสุดท้าย

- ด้านเงินสะสม ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรองเงินสะสม) จำนวน 833.79 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 56.16 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 6.31 เมื่อหัก เงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 136.94 ล้านบาท หัก เงินสะสมรูปแบบอื่น ๆ จำนวน 69.62 ล้านบาท และ หัก ยอดเงินที่อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้เบิกจ่าย) จำนวน 85.80 ล้านบาท ดังนั้น เทศบาลจะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จำนวน 541.43 ล้านบาท สำหรับเงินทุนสำรองเงินสะสม ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดเงินทุนสำรองเงินสะสม จำนวน 337.57 ล้านบาท

ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรติดตามให้ความสำคัญกับนโยบายของรัฐบาลภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ยังทวีความรุนแรงยืดเยื้อและกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความไม่แน่นอนสูง มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจและฐานะทางการเงินการคลังของเทศบาล ซึ่งที่ผ่านมาได้เผชิญกับปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างลดลงจำนวนมาก จากคำสั่งรัฐบาลให้ลดการจัดเก็บภาษี จาก 100% คงเหลือเพียง 10% เพื่อช่วยเหลือบรรเทาผู้ประกอบการ ประชาชน ในช่วงภาวะวิกฤต ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องปรับกระบวนการทำงานใหม่ ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้ลดลง ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ประมาณการไว้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรในด้านต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด เทศบาลควรดำเนินการวิเคราะห์งบประมาณด้านรายได้ และด้านรายจ่ายอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อให้การควบคุมการรับเงิน และการเบิกจ่ายเงินของเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

- เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน เพื่อเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นสำคัญ และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศต่อไปด้วย ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายงบประมาณให้ดำเนินการตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ และควรให้ความสำคัญกับความพร้อมของโครงการก่อนบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย โดยการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับห้วงเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงบประมาณของเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับสถานการณ์อันกระทบหรืออาจเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

- เทศบาลควรพิจารณาทบทวนงบประมาณรายจ่ายในส่วน of รายจ่ายประจำ เพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกการดำเนินโครงการที่มีความสำคัญในระดับต่ำหรือหมดความจำเป็น และพิจารณาดำเนินการโครงการที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาล โครงการที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนการรณรงค์ให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเต็มประสิทธิภาพ

- เทศบาลควรวางแผนการใช้จ่ายเงินสะสมให้เหมาะสมสอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังและเสถียรภาพระยะยาว เพื่อกำกับดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเกี่ยวกับด้านการบริการชุมชนและสังคม หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ของเทศบาล หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาเทศบาลหรือตามที่กฎหมายกำหนด

- เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่ได้จัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของพนักงานทุกระดับ ซึ่งมีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์และสอบถามการประเมินโดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชนเป็นสำคัญ

สารบาญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สถานการณ์ด้านรายได้	1
สถานการณ์ด้านรายจ่าย	8
ดุลการคลัง	13
หนี้สินและภาระหนี้	14
เงินสะสม	16
ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	17

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	โครงสร้างรายได้ของเทศบาล
ตารางที่ 2	โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล
ตารางที่ 4	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล
ตารางที่ 5	ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง
ตารางที่ 6	โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย
ตารางที่ 8	สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)
ตารางที่ 9	สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)
ตารางที่ 10	ดุลการคลัง
ตารางที่ 11	หนี้สินและภาระหนี้
ตารางที่ 12	รายการหนี้สินและภาระหนี้
ตารางที่ 13	เงินสะสม

สารบัญภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	3
แผนภาพที่ 2	รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	5
แผนภาพที่ 3	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล	6

เทศบาลนครลำปาง บทวิเคราะห์ฐานะทางการเงินการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2564

1. สถานการณ์ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีรายได้จริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 733.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 25.04 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 3.53 (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย

- รายได้ที่จัดเก็บเอง จำนวน 69.08 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 2.39 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.41 ของรายได้ทั้งหมด เนื่องจากประเทศไทยยังคงเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ยืดเยื้อและการกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลพยายามกำหนดนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพระบบการเงินและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยมีข้อสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือบรรเทาและแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ตามความจำเป็นและเหมาะสม เป็นปีที่ 2 เทศบาลนครลำปางจึงอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินฯ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีมติลดอัตราค่าเช่าลงร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 6 เดือน (เดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน 2564) สำหรับผู้ประกอบการพาณิชย์ แทน แฉ่ง ลีอศ ในตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) ประกอบกับรัฐบาลได้ออกกฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตและหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559 โดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมเป็นระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่กฎหมายกระทรวงใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2563 เพื่อเป็นการลดภาระและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้ประกอบการว่าด้วยการสาธารณสุขที่ต้องปิดกิจการ ตามมาตรการสั่งปิดสถานที่ชั่วคราวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลให้รายได้ที่จัดเก็บเองลดลงจากปีที่ผ่านมา

- รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 291.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8.59 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.72 ของรายได้ทั้งหมด โดยในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลได้รับจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปางสูงขึ้น โดยเฉพาะเดือนเมษายน 2564 เนื่องจากมีสัญญาเช่าจำนองอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นอาคารของห้างเซ็นทรัลลำปางครบระยะเวลา 10 ปี ซึ่งสัญญาเช่าจำนองมีมูลค่าสูง ประกอบกับเดือนกันยายน 2564 มีการซื้อขายที่ดินของโรงเรียนพงษ์สวัสดิ์วิทยานุกูลลำปางที่มีมูลค่าสูง เทศบาลจึงได้รับการจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

- รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ จำนวน 373.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.99 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.87 ของรายได้ทั้งหมด โดยในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลนครลำปาง เริ่มมีฐานะเป็นหน่วยรับงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากสำนักงานงบประมาณตามวงเงินงบประมาณ รายการ และรายละเอียดที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

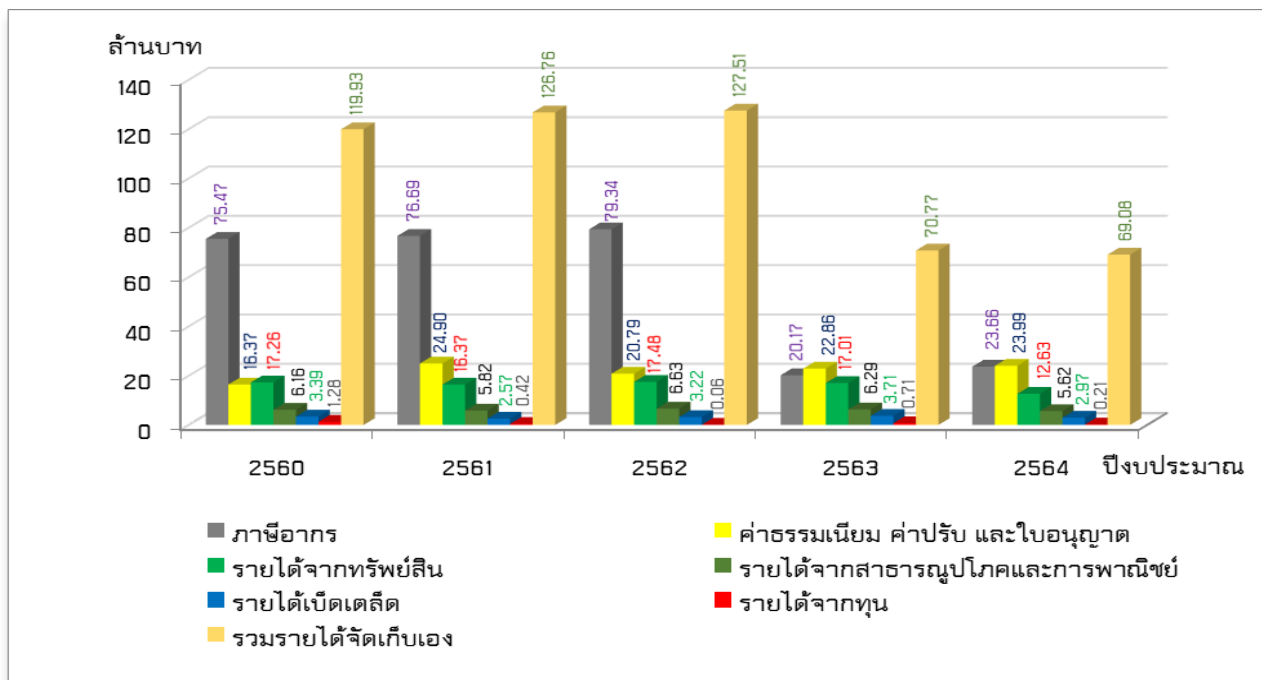
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายได้ของเทศบาล

ประเภทรายได้	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
1. รายได้ที่จัดเก็บเอง (บาท)	119,932,475.86	126,761,567.90	127,510,642.14	70,765,276.03	69,076,609.62
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-0.88	5.69	0.59	-44.50	-2.39
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	16.75	16.34	16.82	9.99	9.41
2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	273,800,512.63	290,591,345.37	292,332,305.37	268,392,149.52	291,459,329.27
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.26	6.13	0.60	-8.19	8.59
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	38.25	37.46	38.57	37.87	39.72
3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนในท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	322,135,441.32	358,415,780.51	338,056,179.92	369,558,770.51	373,222,408.45
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.90	11.26	-5.68	9.32	0.99
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	45.00	46.20	44.60	52.14	50.87
รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)	715,868,429.81	775,768,693.78	757,899,127.43	708,716,196.06	733,758,347.34
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2.83	8.37	-2.30	-6.49	3.53

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

หมวดรายได้	ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
ภาษีอากร	75,466,968.72	76,685,695.96	79,335,691.62	20,173,851.49	23,663,701.04
ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	16,373,315.31	24,902,815.24	20,792,352.78	22,864,206.01	23,985,839.52
รายได้จากทรัพย์สิน	17,262,304.23	16,366,493.39	17,479,843.25	17,009,613.85	12,628,335.11
รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	6,157,611.58	5,815,940.31	6,627,702.54	6,290,683.93	5,622,052.14
รายได้เบ็ดเตล็ด	3,388,776.02	2,570,923.00	3,215,011.95	3,714,920.75	2,968,815.64
รายได้จากทุน	1,283,500.00	419,700.00	60,040.00	712,000.00	207,866.17
รวมรายได้จัดเก็บเอง	119,932,475.86	126,761,567.90	127,510,642.14	70,765,276.03	69,076,609.62

แผนภาพที่ 1 รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ภาพรวมมีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.69 ล้านบาท (ตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 1) เมื่อพิจารณาแยกตามหมวดรายได้ จะเห็นได้ว่า หมวดภาษีอากรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.30

หมวดรายได้จากทรัพย์สิน มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.38 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.76 เนื่องจากจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ยังทวีความรุนแรงยืดเยื้อและกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง เป็นปีที่ 2 เทศบาลนครลำปาง ยังคงใช้มาตรการลดอัตราค่าเช่าลงร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 6 เดือน (เดือนเมษายน ถึง เดือนกันยายน 2564) สำหรับผู้เช่าอาคารพาณิชย์ แทน ผัง ล็อคในตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) ประกอบกับรัฐบาลปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับต่ำและการคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ ส่งผลให้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารลดลงจากปีที่ผ่านมา

หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.12 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.90 เนื่องจากในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลได้รับค่าปรับการผิดสัญญาจากโครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ บริเวณตลาดเทศบาล 4 (ตรงข้ามบิ๊กซีลำปาง) จำนวน 5,391,003.00 บาท และค่าปรับการผิดสัญญาจากโครงการอื่น ๆ จำนวนหลายรายการ ส่งผลให้ได้รับค่าปรับการผิดสัญญาเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.37 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63.07 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 5,348,042.51 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 8,720,985.12 บาท) ประกอบกับรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.15 เนื่องจากฝ่ายพัฒนารายได้ออกหน่วยบริการประชาชนเคลื่อนที่เพื่อรับชำระค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยไปยังชุมชนต่าง ๆ ในช่วงวันหยุดราชการโดยออกหน่วยบริการร่วมกับผู้นำชุมชน

หมวดรายได้จากทรัพย์สิน มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.38 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.76 เนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกสามยืดเยื้อและมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น เศรษฐกิจยังเผชิญกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยง ภาครัฐต้องใช้มาตรการควบคุมที่เข้มงวดต่อเนื่อง รัฐบาลมีข้อสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือบรรเทาภาระทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ประกอบการมีรายได้อาจตามความจำเป็นและเหมาะสม เทศบาลนครลำปาง จึงอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

จัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินฯ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีมติให้ลดอัตราค่าเช่าลงร้อยละ 50 เป็นปีที่ 2 ระยะเวลา 6 เดือน (ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง เดือนกันยายน 2564) สำหรับผู้เช่าอาคารพาณิชย์ แทน แฉก ลีค ในตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) ส่งผลให้รายได้จากค่าเช่าหรือบริการสถานที่ ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.09 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 4,138,746.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 3,927,940.00 บาท) ประกอบกับรัฐบาลปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับต่ำและการคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ ส่งผลให้ดอกเบียเงินฝากธนาคาร ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.17 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.40 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 12,870,867.85 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 8,700,395.11 บาท)

หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.67 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.63 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 6,290,683.93 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 5,622,052.14 บาท) เนื่องจากผลประกอบการของสถานธนาณบาลมีกำไรลดลงจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การจัดสรรเงินรายได้ให้เทศบาลนครลำปางลดลงตามสัดส่วนกำไรสุทธิประจำปี

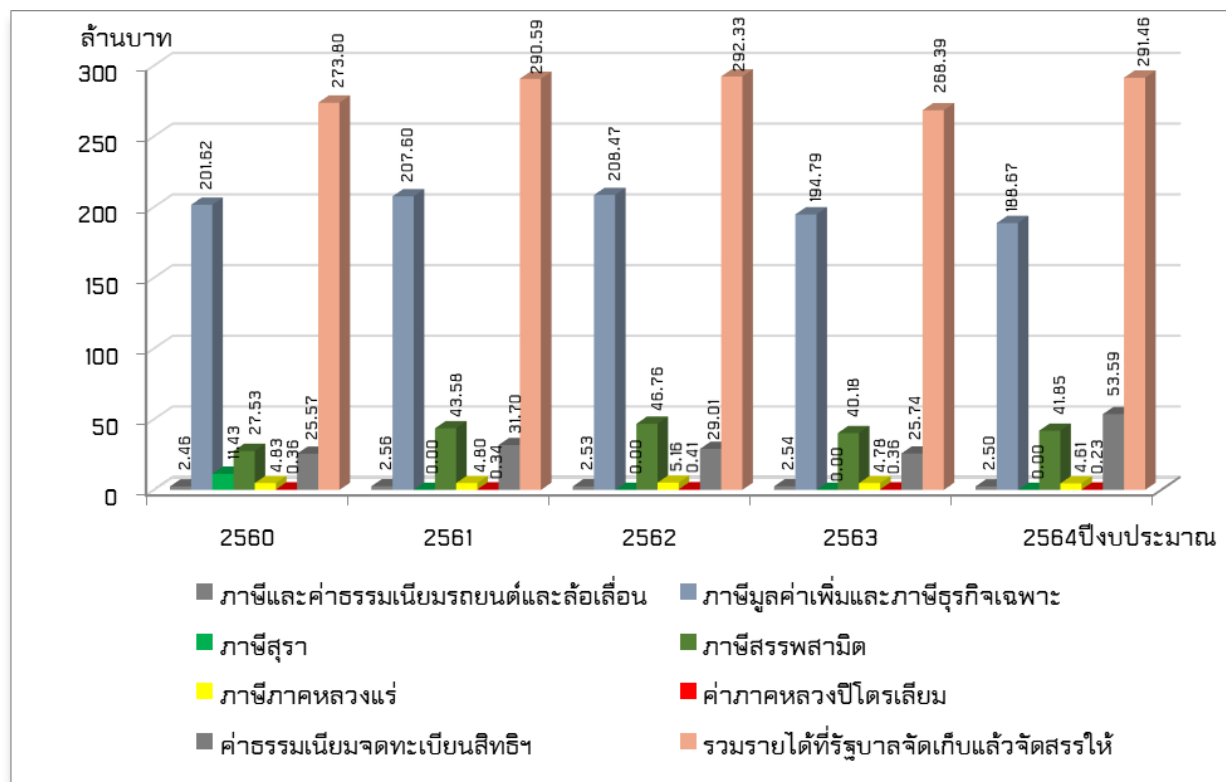
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.08 เนื่องจากการขายแบบแปลนผู้ซื้อดาวนโหลดเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ประกอบกับการขายแบบแปลนคำนวณตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ทำให้รายได้จากค่าขายแบบแปลน ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 71.84 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 209,500.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 59,000.00 บาท) ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้หมวดรายได้เบ็ดเตล็ดลดลงจากปีที่ผ่านมา

หมวดรายได้จากทุน มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.80 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 712,000.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 207,866.17 บาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลได้นำทรัพย์สินที่เสื่อมสภาพ ขำรุด ออกจำหน่าย โดยวิธีขายทอดตลาด ซึ่งมีมูลค่าทรัพย์สินน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้หมวดรายได้จากทุนลดลงจากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน	2,457,935.67	2,564,640.86	2,525,963.08	2,544,433.68	2,499,724.87
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	201,618,499.16	207,602,666.54	208,472,613.00	194,785,497.14	188,674,011.49
ภาษีสุรา	11,425,761.52	0.00	0.00	0.00	0.00
ภาษีสรรพสามิต	27,534,740.92	43,583,693.71	46,756,476.82	40,180,475.82	41,845,374.30
ภาษีภาคหลวงแร่	4,831,839.70	4,799,832.98	5,158,604.91	4,780,128.32	4,614,152.36
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	356,970.66	340,803.28	413,207.56	357,772.56	231,154.25
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิฯ	25,574,765.00	31,699,708.00	29,005,440.00	25,743,842.00	53,594,912.00
รวมรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้	273,800,512.63	290,591,345.37	292,332,305.37	268,392,149.52	291,459,329.27

แผนภาพที่ 2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

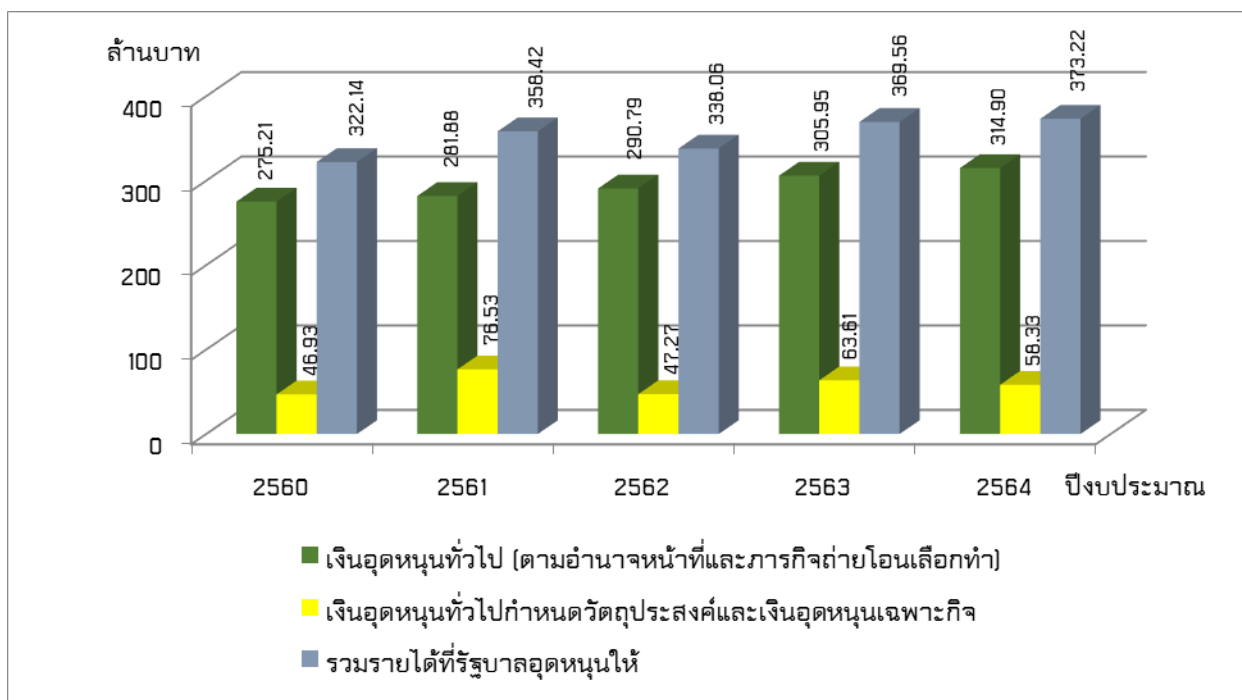

รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล ภาพรวมมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลได้รับจัดสรร จำนวน 291.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2563 จำนวน 23.07 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.59 เนื่องจากเทศบาลได้รับจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน จากสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 27.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 108.18 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 25,743,842.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 53,594,912.00 บาท) โดยได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากสัญญาจ้างเช่าอาคารห้างเซ็นทรัลลำปาง ครบระยะ 10 ปีที่ก่อสร้าง ซึ่งสัญญาเช่าดังกล่าวมีมูลค่าการจ้างสูง ประกอบกับการซื้อขายที่ดินของโรงเรียนพงษ์สวัสดิ์วิทยานุเคราะห์ ลำปาง ซึ่งมีมูลค่าการซื้อขายสูง ส่งผลให้เทศบาลนครลำปางได้รับการจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
1. เงินอุดหนุนทั่วไป (ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) (บาท)	275,207,654.00	281,884,698.00	290,790,683.00	305,951,902.00	314,896,000.00
อัตราค่าเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	47.43	2.43	3.16	5.21	2.92
2. เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (บาท)	46,927,787.32	76,531,082.51	47,265,496.92	63,606,868.51	58,326,408.45
อัตราค่าเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-61.96	63.08	-38.24	34.57	-8.30
รวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ (บาท)	322,135,441.32	358,415,780.51	338,056,179.92	369,558,770.51	373,222,408.45
อัตราค่าเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.90	11.26	-5.68	9.32	0.99

แผนภาพที่ 3 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ภาพรวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล (ตารางที่ 4 และแผนภาพที่ 3) จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ จำนวน 373.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.99 โดยเทศบาลได้รับจัดสรรจากเงินอุดหนุนทั่วไป (ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) จำนวน 314.90 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 8.94 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.92 และเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 58.33 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 5.28 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.30

สำหรับเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 58.33 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ จำนวน 45.70 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.08 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.18 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 45,782,641.51 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 45,700,688.00 บาท) ได้รับจัดสรรเป็นเงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)

เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญข้าราชการถ่ายโอน เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญพนักงานครู เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการถ่ายโอน เงินบำเหน็จบำนาญพนักงานครู เงินบำเหน็จลูกจ้างประจำ เงินเดือนพนักงานถ่ายโอน เงินเพิ่มต่าง ๆ ของพนักงานถ่ายโอน ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร ค่าอาหารเสริม (นม) และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 12.63 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 5.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.16 (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 17,824,227.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 12,625,720.45 บาท) เป็นการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจค้ำจาย ของปีงบประมาณ 2563 ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2564 เป็นค่าก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายถนนวังขวา ซอยข้างบ้านเลขที่ 28/45 ถึงถนนเลียบแม่น้ำวังฝั่งซ้าย จำนวน 0.65 ล้านบาท และสายถนนวังขวา ซอยข้างบ้านเลขที่ 28/247 ถึงถนนเลียบแม่น้ำวังฝั่งซ้าย จำนวน 0.72 ล้านบาท ค่าก่อสร้างอาคารเรียน 4 ชั้น 12 ห้องเรียน (ดอกเส้าเข็ม) โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) จำนวน 4.26 ล้านบาท และค่าก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ขนาดเล็ก มีชั้นลอย (ดอกเส้าเข็ม) สำหรับโรงเรียนเทศบาล 7 (ศิรินาวินวิทยา) จำนวน 7.00 ล้านบาท

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

สัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

ประเภท	ปี 2560 (ร้อยละ)	ปี 2561 (ร้อยละ)	ปี 2562 (ร้อยละ)	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
รายได้จากภาษีอากร ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	62.93	60.50	62.22	28.51	34.26
รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	13.65	19.64	16.30	32.31	34.72
รายได้จากทรัพย์สิน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	14.39	12.91	13.71	24.04	18.28
รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	5.13	4.59	5.20	8.89	8.14
รายได้เบ็ดเตล็ด ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2.83	2.03	2.52	5.25	4.30
รายได้จากทุน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	1.07	0.33	0.05	1.00	0.30
รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง พบว่าสัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาตต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.72 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รองลงมา ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.26 รายได้จากทรัพย์สิน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.28 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.14 รายได้เบ็ดเตล็ด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.30 และรายได้จากทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.30 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ตามลำดับ

2. สถานการณ์ด้านรายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีรายจ่ายทั้งสิ้น จำนวน 775.17 ล้านบาท ภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 133.92 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมดในปีงบประมาณที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20.88 ทั้งนี้ รายจ่ายของเทศบาล แยกเป็น รายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 646.43 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.39 ของรายจ่ายทั้งหมด และรายจ่ายพิเศษ จำนวน 128.74 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.61 ของรายจ่ายทั้งหมด (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

หากพิจารณารายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 646.43 ล้านบาท ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 81.81 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.49 แยกเป็น งบกลาง จำนวน 131.42 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 7.84 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.34 รายจ่ายประจำ จำนวน 395.29 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 21.24 ล้านบาท โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 5.10 และรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 119.72 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 95.21 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 388.45 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายจ่ายตามงบประมาณ ภาพรวมจะเห็นว่ารายจ่ายประจำของเทศบาลอยู่ในระดับที่สูง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.15 รองลงมา คือ งบกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.33 และรายจ่ายเพื่อการลงทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.52 ของรายจ่ายตามงบประมาณ ตามลำดับ ประกอบกับรายจ่ายเพื่อการลงทุนมีอัตราการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีการใช้จ่ายค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้น เป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่ที่เข้ารับตำแหน่งในระหว่างปีงบประมาณ 2564

ในส่วนของรายจ่ายพิเศษ (รายจ่ายที่ไม่ต้องนำมาตั้งงบประมาณ) จำนวน 128.74 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 52.11 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.01 แยกเป็น รายจ่ายจากเงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 58.16 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 5.45 ล้านบาท โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 8.56 เมื่อพิจารณาจากรายจ่ายเพื่อการลงทุน (จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) จะเห็นได้ว่าการใช้จ่ายลดลง เนื่องจากในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลเริ่มเป็นหน่วยรับงบประมาณ มีหน้าที่ยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายงบเงินอุดหนุน ยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้อำนวยการสำนักงานกำหนด ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลไม่ได้ยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายในส่วนจากรายจ่ายเพื่อการลงทุน (จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) แต่อย่างไรก็ดี จึงทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับรายจ่ายเพื่อการลงทุน (จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) จำนวน 12.63 ล้านบาท เป็นรายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจค้างจ่าย ปีงบประมาณ 2563 ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2564 เพื่อจ่ายเป็นค่าก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายถนนวังขวา ซอยข้างบ้านเลขที่ 28/45 ถึงถนนเลียบริมแม่น้ำวังฝิ่งซ้าย จำนวน 0.65 ล้านบาท และสายถนนวังขวา ซอยข้างบ้านเลขที่ 28/247 ถึงถนนเลียบริมแม่น้ำวังฝิ่งซ้าย จำนวน 0.72 ล้านบาท ค่าก่อสร้างอาคารเรียน 4 ชั้น 12 ห้องเรียน (ตอกเสาเข็ม) โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) จำนวน 4.26 ล้านบาท และค่าก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ขนาดเล็ก มีชั้นลอย (ตอกเสาเข็ม) สำหรับโรงเรียนเทศบาล 7 (ศรีนาวินวิทยา) จำนวน 7.00 ล้านบาท

สำหรับรายจ่ายจากเงินสะสม จำนวน 70.58 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 57.56 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 442.14 เนื่องจากเทศบาลได้นำเงินสะสมไปจ่ายเป็นเงินเดือน (ฝ่ายประจำ) เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 จำนวน 30.91 ล้านบาท ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เทศบาลมีเงินรายได้เข้ามาไม่เพียงพอที่จะจ่ายได้ อีกทั้ง นำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครลำปางและเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครลำปาง จำนวน 1.82 ล้านบาท รวมถึงจ่ายเป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน ค่าปรับปรุงถนน ท่อระบายน้ำ ทางเท้า และระบบไฟฟ้าส่องสว่าง จำนวน 37.85 ล้านบาท ทั้งนี้ เทศบาลได้ดำเนินการตามระเบียบฯ และแนวทางหนังสือสั่งการที่กำหนดไว้

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม

รายการ	ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	602,152,818.25	575,404,911.04	615,582,300.93	564,623,463.72	646,431,204.67
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	15.62	-4.44	6.98	-8.28	14.49
1.1 งบกลาง	112,484,564.89	114,807,094.92	121,046,514.03	123,583,830.86	131,421,459.95
1.2 รายจ่ายประจำ	396,727,670.36	397,188,466.12	418,062,282.53	416,530,294.21	395,293,456.00
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	92,940,583.00	63,409,350.00	76,473,504.37	24,509,338.65	119,716,288.72
2. รายจ่ายพิเศษ	76,530,348.15	86,289,442.51	56,934,202.49	76,624,776.11	128,735,271.91
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-39.65	12.75	-34.02	34.58	68.01
2.1 รายจ่ายจากเงินอุดหนุน ที่กำหนดวัตถุประสงค์ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	46,927,787.32	76,531,082.51	47,265,496.92	63,606,868.51	58,160,125.00
2.1.1 งบกลาง	30,748,427.16	36,942,417.35	38,926,174.56	40,534,489.51	38,616,486.55
2.1.2 รายจ่ายประจำ	5,863,947.16	4,965,220.50	5,162,822.36	5,475,879.00	6,917,918.00
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	10,315,413.00	34,623,444.66	3,176,500.00	17,596,500.00	12,625,720.45
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	29,602,560.83	9,758,360.00	9,668,705.57	13,017,907.60	70,575,146.91
รายจ่ายทั้งหมด (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	647,581,005.57	651,935,993.55	662,847,797.85	628,230,332.23	704,591,329.67
รายจ่ายทั้งหมด (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	678,683,166.40	661,694,353.55	672,516,503.42	641,248,239.83	775,166,476.58
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	4.80	-2.50	1.64	-4.65	20.88

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย

รายการ	ปี 2560 (ร้อยละ)	ปี 2561 (ร้อยละ)	ปี 2562 (ร้อยละ)	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	88.72	86.96	91.53	88.05	83.39
1.1 งบกลาง	18.68	19.95	19.66	21.89	20.33
1.2 รายจ่ายประจำ	65.89	69.03	67.92	73.77	61.15
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	15.43	11.02	12.42	4.34	18.52
2. รายจ่ายพิเศษ	11.28	13.04	8.47	11.95	16.61
2.1 รายจ่ายจากเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	61.32	88.69	83.02	83.01	45.18
2.1.1 งบกลาง	65.52	48.27	82.36	63.73	66.40
2.1.2 รายจ่ายประจำ	12.50	6.49	10.92	8.61	11.89
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	21.98	45.24	6.72	27.66	21.71
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	38.68	11.31	16.98	16.99	54.82

ตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัด	ปี 2560 (ร้อยละ)	ปี 2561 (ร้อยละ)	ปี 2562 (ร้อยละ)	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายจริง	18.68	19.95	19.66	21.89	20.33
รายจ่ายงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริง	36.50	38.03	36.80	40.25	31.27
รายจ่ายงบดำเนินงานต่อรายจ่ายจริง	25.93	27.04	27.36	29.14	26.35
รายจ่ายงบเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายจริง	3.46	3.95	3.75	4.37	3.52
รายจ่ายงบรายจ่ายอื่นต่อรายจ่ายจริง	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01
รายจ่ายงบลงทุนต่อรายจ่ายจริง	15.43	11.02	12.42	4.34	18.52

จากตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราสูงสุด ได้แก่ รายจ่ายงบบุคลากร ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน (ฝ่ายการเมือง) และเงินเดือน (ฝ่ายประจำ) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.27 รองลงมา ได้แก่ รายจ่ายงบดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.35 รายจ่ายงบกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.33 รายจ่ายงบลงทุน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.52 รายจ่ายงบเงินอุดหนุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.52 และรายจ่ายงบรายจ่ายอื่น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.01 ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2563 จะเห็นได้ว่ารายจ่ายงบลงทุนต่อรายจ่ายจริงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปีงบประมาณ 2564 งบลงทุน ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มีจำนวนโครงการและการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่ที่เข้ารับตำแหน่งในระหว่างปีงบประมาณ 2564 สำหรับงบรายจ่ายในส่วนอื่น ๆ มีสัดส่วนลดลงทุกงบรายจ่าย โดยเฉพาะงบบุคลากรมีสัดส่วนลดลงสูงสุด เนื่องจากเทศบาลได้นำเงินสะสมไปจ่ายเป็นงบบุคลากร เงินเดือน (ฝ่ายประจำ) เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเทศบาลมีเงินรายได้เข้ามาไม่เพียงพอที่จะจ่ายได้

ตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัดโครงสร้างรายจ่ายตามแผนงาน

ตัวชี้วัด	ปี 2560 (ร้อยละ)	ปี 2561 (ร้อยละ)	ปี 2562 (ร้อยละ)	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
รายจ่ายแผนงานบริหารทั่วไปต่อรายจ่ายจริง	11.33	13.33	12.36	12.87	11.84
รายจ่ายแผนงานการรักษาความสงบภายในต่อรายจ่ายจริง	3.63	2.62	2.54	2.69	2.05
รายจ่ายแผนงานการศึกษาต่อรายจ่ายจริง	31.00	31.48	30.04	34.24	29.70
รายจ่ายแผนงานสาธารณสุขต่อรายจ่ายจริง	3.12	3.09	2.79	3.07	2.06
รายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง	0.58	0.61	0.60	0.67	0.44
รายจ่ายแผนงานเคหะและชุมชนต่อรายจ่ายจริง	24.94	21.95	25.81	18.80	25.32
รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจ่ายจริง	0.69	0.62	0.80	0.76	0.36
รายจ่ายแผนงานศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการต่อรายจ่ายจริง	3.19	2.34	2.66	2.17	4.99
รายจ่ายแผนงานอุตสาหกรรมและการโยธาต่อรายจ่ายจริง	1.98	2.12	1.94	1.81	2.05
รายจ่ายแผนงานการพาณิชย์ต่อรายจ่ายจริง	0.86	1.89	0.80	1.03	0.86
รายจ่ายแผนงานงบกลางต่อรายจ่ายจริง	18.68	19.95	19.66	21.89	20.33

จากตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ แผนงานการศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.70 เนื่องจากเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเทศบาล จำนวน 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง อุทยานการเรียนรู้นครลำปาง พิพิธภัณฑ์เทศบาลนครลำปาง (หอปทุมละกอน) พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้เมืองลำปาง (มิวเซียมลำปาง) โดยได้ดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพและพัฒนาศึกษาในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายการบริหารสถานศึกษา การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านในสถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาศึกษาและการจัดกิจกรรมในอุทยานการเรียนรู้นครลำปาง พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้เมืองลำปาง (มิวเซียมลำปาง) ฯลฯ สำหรับด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ได้ดำเนินการก่อสร้างเสาธงชาติพร้อมฐานด้านหน้าอาคารเรียน ปรับปรุงถนนภายในโรงเรียน ปรับปรุงโถงชั้นล่างของโรงเรียนเป็นธนาคารออมทรัพย์นักเรียน ปรับปรุงห้องน้ำห้องส้วมภายในอาคารเรียน ฯลฯ เพื่อให้มีสภาพใช้งานได้ดี มีความสะดวก และความปลอดภัย ให้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รองลงมา ได้แก่ แผนงานเคหะและชุมชน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.32 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เนื่องจากการนำนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่ที่ได้รับตำแหน่งในระหว่างปีงบประมาณ 2564 นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้นครลำปางเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมดี เมืองต้นไม้ ดอกไม้งาม เมืองปราศจากขยะ เมืองแห่งชีวิต สาธารณะ เมืองปลอดภัย เมืองน่าเดิน เมืองเทศกาลและวัฒนธรรม เมืองวิถีดีจิตดี เมืองกีฬา เมืองที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เมืองของคนทุกวัยทุกคน ทั้งนี้ ผู้บริหารได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายในแผนงานเคหะและชุมชนเพื่อดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงถนนและท่อระบายน้ำ การปรับปรุงถนน ทางเท้า และระบบไฟฟ้าส่องสว่าง การปรับปรุงสวนสาธารณะห้าแยกหอนาฬิกา สวนสาธารณะเขลางค์นคร สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติจังหวัดลำปาง (สวนจีน) สวนสาธารณะประตูเวียง การก่อสร้างโรงเก็บพัสดุเทศบาลนครลำปาง การปรับปรุงห้องทำงานส่วนควบคุมการก่อสร้าง การบำรุงรักษาไฟฟ้าสาธารณะ การปรับปรุงดูแลรักษาสวนสาธารณะ สวนหย่อม และเกาะกลางถนน การปรับปรุงลานอเนกประสงค์และสนามเด็กเล่นภายในชุมชน การปรับปรุงลานและพื้นที่โดยรอบศาลหลักเมือง การเก็บขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีถูกหลักสุขาภิบาล การขยายเขตไฟฟ้าพัฒนาและการขยายเขตสายดับไฟฟ้าสาธารณะ ตลอดจนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าสูง อาทิเช่น เครื่องตัดต้นไม้ แบบบรรทุกบนรถเคลื่อนที่ เครื่องย่อยต้นไม้ กิ่งไม้แบบเคลื่อนที่ ฯลฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีความพร้อมในการให้บริการแก่ประชาชนครอบคลุมทุก ๆ ด้าน

สำหรับรายจ่ายที่มีอัตราสูงสุดลำดับถัดมา ได้แก่ แผนงานงบกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.33 เพื่อจ่ายเป็นค่าชำระหนี้เงินต้น และดอกเบี้ย เงินสมทบกองทุนประกันสังคม เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน เงินช่วยเหลืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะการสถานีขนส่งผู้โดยสาร เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ เงินสำรองจ่าย รวมถึงรายจ่ายตามข้อผูกพัน อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดการจราจร เงินสมทบกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เงินสมทบในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาล นครลำปาง ประกอบกับต้องจ่ายเป็นเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (กบท.) (ปีงบประมาณ 2563 สมทบในอัตราเดิมร้อยละ 2 จำนวน 8,231,600.00 บาท ปีงบประมาณ 2564 สมทบในอัตราใหม่ ร้อยละ 3 จำนวน 11,793,120.00 บาท เป็นไปตามกฎกระทรวงการหักเงินจากประมาณการรายรับในงบประมาณ รายจ่ายประจำปีสมทบเข้าเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2563) เงินช่วยค่าครองชีพ ผู้รับบำนาญ เงินบำเหน็จลูกจ้างประจำ เป็นต้น

3. ดุลการคลัง

ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมีงบประมาณขาดดุลรวมทั้งสิ้น จำนวน 41.41 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 5.34 ของรายจ่ายทั้งหมด แยกเป็น เกินดุลการคลังในงบประมาณ จำนวน 29.00 ล้านบาท จากการมีรายได้ในงบประมาณสูงกว่ารายจ่ายในงบประมาณ และขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวม รายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 70.41 ล้านบาท เนื่องจากมีรายจ่ายจากเงินสะสม จำนวน 70.58 ล้านบาท เทศบาลจึงมีงบประมาณขาดดุลในภาพรวม (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ดุลการคลัง

รายการ	ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
1. ดุลการคลังในงบประมาณ (1 = 1.1-1.2)	66,787,824.24	123,832,700.23	95,051,329.58	80,485,863.83	29,000,734.22
1.1 รายได้	668,940,642.49	699,237,611.27	710,633,630.51	645,109,327.55	675,431,938.89
1.2 รายจ่าย	602,152,818.25	575,404,911.04	615,582,300.93	564,623,463.72	646,431,204.67
2. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (ไม่รวม รายจ่ายจากเงินสะสม) [2 = 2.1-2.2]	0.00	0.00	0.00	0.00	166,283.45
2.1 รายได้เงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	46,927,787.32	76,531,082.51	47,265,496.92	63,606,868.51	58,326,408.45
2.2 รายจ่ายเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	46,927,787.32	76,531,082.51	47,265,496.92	63,606,868.51	58,160,125.00
3. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) [3 = 2-3.1]	-29,602,560.83	-9,758,360.00	-9,668,705.57	-13,017,907.60	-70,408,863.46
3.1 รายจ่ายจากเงินสะสม	29,602,560.83	9,758,360.00	9,668,705.57	13,017,907.60	70,575,146.91
4. ดุลการคลัง (ไม่รวมรายจ่ายจาก เงินสะสม) [4 = 1+2]	66,787,824.24	123,832,700.23	95,051,329.58	80,485,863.83	29,167,017.67
5. ดุลการคลัง (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) [5 = 1+3]	37,185,263.41	114,074,340.23	85,382,624.01	67,467,956.23	-41,408,129.24
6. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ) (ร้อยละ)	11.09	21.52	15.44	14.25	4.49
7. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ ไม่รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	10.29	18.99	14.34	12.81	4.14
8. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	5.48	17.24	12.70	10.52	-5.34

4. หนี้สินและภาระหนี้

จากตารางที่ 11 และตารางที่ 12 พบว่า ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 15.71 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.43 ของรายจ่ายตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 7.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของรายจ่ายตามงบประมาณ สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล ในปีงบประมาณ 2564 มีจำนวน 1 โครงการ ได้แก่ เงินกู้สำนักงานเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เพื่อก่อสร้าง ตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์

ทั้งนี้ เมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2565 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระ รวมทั้งสิ้น จำนวน 7.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.12 ของประมาณการรายจ่ายตามงบประมาณในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 703.00 ล้านบาท เป็นการจ่ายชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย ให้แก่สำนักงานเงินทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ เป็นการจ่ายชำระปีที่ 2 โดยในปีงบประมาณ 2566 จะเป็นการจ่ายชำระปีสุดท้าย

ตารางที่ 11 หนี้สินและภาระหนี้

รายการ	ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
หนี้สินคงค้าง	47,150,173.18	39,062,665.54	31,308,306.56	23,525,720.09	15,709,101.78
หนี้สินคงค้างต่อรายจ่าย ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	7.83	6.79	5.09	4.17	2.43
ภาระหนี้สิน	8,702,379.88	8,275,986.14	7,904,222.58	7,904,222.58	7,904,222.58
- คืนเงินต้น	8,442,346.52	8,087,507.64	7,754,358.98	7,782,586.47	7,782,586.47
- รายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้	260,033.36	188,478.50	149,863.60	121,636.11	121,636.11
ภาระหนี้สินต่อรายจ่าย ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	1.45	1.44	1.28	1.40	1.22

ตารางที่ 12 รายการหนี้สินและภาระหนี้

รายการ	สัญญา เลขที่	ปีที่สิ้นสุด สัญญา	เงินต้นค้างชำระ				
			ปี 2560 (บาท)	ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)
1. เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน จำนวน 9,264,554 บาท กำหนดระยะเวลาการกู้ยืม 15 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้ 3 ปี นับตั้งแต่วันเบิกเงินกู้งวดแรก อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 6.10 ต่อปี	11/2545 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2545	ปีงบประมาณ 2561 (28 พ.ย. 2560)	360,554	0	0	0	0
2. เงินกู้สำนักงานเงินทุน ส่งเสริมกิจการเทศบาล เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อม ครุภัณฑ์ ระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ได้รับเงินกู้ครบถ้วน ตามสัญญาแล้ว (รับเงินกู้ครบถ้วนในปีงบประมาณ 2556 วันที่ 23 พ.ย. 2555)	732/56/2553 ลงวันที่ 9 ก.พ. 2553	ปีงบประมาณ 2566	46,789,619	39,062,666	31,308,307	23,525,720	15,709,102
รวม			47,150,173	39,062,666	31,308,307	23,525,720	15,709,102

5. เงินสะสม

จากข้อมูลยอดเงินสะสม (ตารางที่ 13) แสดงให้เห็นว่าในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรองเงินสะสม) จำนวน 833.79 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณที่ผ่านมาจำนวน 56.16 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 6.31 เมื่อหัก เงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 136.94 ล้านบาท หัก เงินสะสมรูปแบบอื่น ๆ จำนวน 69.62 ล้านบาท และ หัก ยอดเงินที่อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้เบิกจ่าย) จำนวน 85.80 ล้านบาท ดังนั้น เทศบาลจะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จำนวน 541.43 ล้านบาท

หากเทศบาลมีความประสงค์จะใช้จ่ายจากเงินสะสม จะต้องส่งเงินสมทบกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลตามระเบียบฯ และให้กันเงินสะสมสำรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่น้อยกว่าสามเดือน และกันไว้อีกร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และกรณีที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงฐานะการเงินการคลังของเทศบาล และเสถียรภาพในระยะยาว ทั้งนี้ การใช้จ่ายจากเงินสะสมให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับเงินทุนสำรองเงินสะสม ในปีงบประมาณ 2564 เทศบาลมียอดเงินทุนสำรองเงินสะสม จำนวน 337.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 20.76 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.55

ตารางที่ 13 เงินสะสม

รายการ	ปี 2560 [บาท]	ปี 2561 [บาท]	ปี 2562 [บาท]	ปี 2563 [บาท]	ปี 2564 [บาท]
1. เงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง)	580,625,625.65	711,355,003.05	818,063,600.81	889,955,141.90	833,791,262.16
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	6.09	22.52	15.00	8.79	-6.31
หัก 1.1 เงินฝาก ก.ส.ท.	111,433,853.37	116,357,983.08	125,588,246.15	133,534,761.47	136,940,802.09
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.52	4.42	7.93	6.33	2.55
หัก 1.2 เงินสะสมรูปแบบอื่นๆ	59,765,397.07	57,691,438.37	66,207,163.98	73,706,696.67	69,617,833.91
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	30.66	-3.47	14.76	11.33	-5.55
1.3 ยอดเงินที่อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้เบิกจ่าย) (1.3 = 1.-1.1-1.2-1.4)	9,062,400.00	4,604,810.51	33,950,000.00	65,289,529.85	85,799,269.34
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-76.99	-49.19	637.27	92.31	31.41
1.4 เงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ (1.4 = 1.-1.1-1.2-1.3)	400,363,975.21	532,700,771.09	592,318,190.68	617,424,153.91	541,433,356.82
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	12.93	33.05	11.19	4.24	-12.31
2. เงินทุนสำรองเงินสะสม	259,524,679.99	290,482,855.05	304,740,554.49	316,813,434.06	337,573,508.90
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	6.88	11.93	4.91	3.96	6.55

6. ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรติดตามให้ความสำคัญกับนโยบายของรัฐบาลภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ยังทวีความรุนแรงยืดเยื้อและกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความไม่แน่นอนสูง มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจและฐานะทางการเงินการคลังของเทศบาล ซึ่งที่ผ่านมาได้เผชิญกับปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างลดลงจำนวนมาก จากคำสั่งรัฐบาลให้ลดการจัดเก็บภาษี จาก 100% คงเหลือเพียง 10% เพื่อช่วยเหลือบรรเทาผู้ประกอบการ ประชาชน ในช่วงภาวะวิกฤต ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องปรับกระบวนการทำงานใหม่ ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้ลดลง ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ประมาณการไว้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลกระทบต่องค์กรในด้านต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด เทศบาลควรดำเนินการวิเคราะห์งบประมาณด้านรายได้ และด้านรายจ่ายอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อให้การควบคุมการรับเงิน และการเบิกจ่ายเงินของเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

- เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน เพื่อเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นสำคัญ และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศต่อไปด้วย ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายงบประมาณให้ดำเนินการตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ และควรให้ความสำคัญกับความพร้อมของโครงการก่อนบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย โดยการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงบประมาณของเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับสถานการณ์อันกระทบหรืออาจเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

- เทศบาลควรพิจารณาทบทวนงบประมาณรายจ่ายในส่วนของการใช้จ่ายประจำ เพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกการดำเนินโครงการที่มีความสำคัญในระดับต่ำหรือหมดความจำเป็น และพิจารณาดำเนินการโครงการที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาล โครงการที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนการรณรงค์ให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเต็มประสิทธิภาพ

- เทศบาลควรวางแผนการใช้จ่ายเงินสะสมให้เหมาะสมสอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังและเสถียรภาพระยะยาว เพื่อกำกับดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเกี่ยวกับด้านการบริการชุมชนและสังคม หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ของเทศบาล หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาเทศบาลหรือตามที่กฎหมายกำหนด

- เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่ได้จัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของพนักงานทุกระดับ ซึ่งมีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์และสอบทานการประเมินโดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการ และประชาชนเป็นสำคัญ

กองคลัง
ฝ่ายบริหารงานคลัง
งานระเบียบและสถิติการคลัง
โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7714
ฝ่ายพัฒนารายได้
โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7106

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ
งานจัดทำงบประมาณ
โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7410, 7411
www.lampangcity.go.th